

ਮੇਸਰਜ਼ ਰਾਮ
ਚੰਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼
ਸੂਗਰ ਮਿੱਲ
(ਪੀ.) ਲਿ.
ਬਨਾਮ
ਸ੍ਰੀ ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ
ਭਾਰਗਵ ਅਤੇ
ਹੋਰ
ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ
ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.

ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਹੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਰਾਮਈਆ ਸਰਵਈ ਬਨਾਮ ਸਾਮਾ ਅਈਅਰ (3) ਵਿੱਚ ਸੋਮਯਾ ਅਤੇ ਰਾਜਮੰਨਰ, ਜੇਜੇ. ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 151 ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਆਰਡਰ 11, ਨਿਯਮ 21, ਜੋ ਖੋਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਖ਼ਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੋਧ ਲਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਐਮਐਸਟੀ. ਗੌਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 127 ਆਫ 1961।

ਪੈਪਰਸ ਟੇਨੈਂਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XIII) — ਸੈਕਸ਼ਨ 7—1955 ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ

ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ—1956 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸੇਧ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
1958 ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ—ਕਿਰਾਏਦਾਰ—ਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਜੋ ਕਿ 1956 ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਵੀਸੇ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਬਕਾਇਆ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਬਕਾਇਆ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਮਿਤੀ 27 ਮਾਰਚ, 1961, 1960 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1347 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, ਮੁੜ: ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੌਰਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਟੀ ਐਸ ਮਾਂਗਟ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਬੀ.ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲਸ਼ੋ,
ਸੀ.ਜੇ.

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਸੀ.ਜੇ.—ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ।

ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੌਰਨ ਨਾਮ ਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਜਿਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੀ ਮੁੜ-ਵੰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦੋ ਟੁਕੜੇ (ਟਕੇ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤੀ ਦੇ ਜਾਬਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 447 ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਚਨਬੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੂਨ, 1954 ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਬੱਤੀ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ 1955 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 7 ਨਵੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਦਈ ਨੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਾਇਆ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 16 ਫਰਵਰੀ, 1959 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੁਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਿਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਗਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੈਪਸੂ ਟੈਨੈਂਸੀ ਐਂਡ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡਜ਼ ਐਕਟ 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1956 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ

ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ
ਗੌਰਾਂ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਫਾਲਸ਼ੈ,
ਸੀ.ਜੇ

ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੱਖ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੌਰਨ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਲੜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਪੂਰਾ ਹਮਲਾ ਅਯੋਗ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੇ ਸੇਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਜੂਨ, 1954 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਖੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੀਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੂਨ, 1954 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ-

“ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ: -

(a).....

(b) ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਸੇਧ, ਜੋ ਮਈ, 1956 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ-

“ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ - ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਬਕਾਏ ਅਦਾ ਕਰੇ।”

ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਧਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਹਮਦਰਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਨੇ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਹਮਦਰਦੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਪਟੇਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਜੋ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਢਾਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ਾਇਦ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਵੀਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਵਿਸ਼ੋ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਰੇਵੀਸ਼ੇ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ *ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 28 ਅਗਸਤ, 1956 ਨੂੰ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਅਰਬਨ ਰੇਂਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13, ਧਾਰਾ 13(3) (ਏ) (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ "ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।" ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਮਾਰਤੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।“

ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 13(3) (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਫਿਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,

ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੇਸ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਪ-ਧਾਰਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸੋਧ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 (1) (a) (iii) ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੋਧ ਐਕਟ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਦਾ. ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਕਾਏ ਦੀ ਹੱਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਏ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲੇਕਸ ਪੇਨਟੈਂਸ਼ੀਅਲ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਇਹ ਸੋਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਲਈ ਕੇਸ ਲਈ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ

ਕਰਾਂਗਾ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਅਤੇ ਜਿੰਦਰਾ ਲਾਲ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਰਾਮ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1964 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 802

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ (ਐੱਲ 1948)—
ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਏ ਅਤੇ 32—ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ—ਕੀ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ
ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—ਕੋਰਸ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ
ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ— ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ (1887 ਦਾ XVI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 117—ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ।

1965

ਅਗਸਤ 30

ਆਯੋਜਿਤ: ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ 1948, ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਏ(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਧਾਰਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝੇ ਖਾਟਾ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਇਕਸੁਰੀਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਏਕੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887 ਦੇ ਚੈਪਟਰ IX ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਵੰਡ ਨੂੰ

ਏਕੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਾਂਝੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 16-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਭੂਮੀ ਮਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 117 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "ਲਾਜ਼ਮੀ" ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਏਕੀਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 117 ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿਚਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ।

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1947 ਮੈਡ. 92.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ. 655

ਸੀਮਾ ਰਾਣੀ (ਅਨੁਵਾਦਕ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜਿਹ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ।